

Goed te Deurwaerders

Grote Straat 6, 8510 Kortrijk-Bellegem

Kaart 1/10.000 nr. 43, Popp-kaart B/440-442,

Gewestplan, agrarisch gebied, gedeeltelijk landschappelijk waardevol

Eigenaar grond en gebouwen:

familie Callens

Bekende uitbaters:

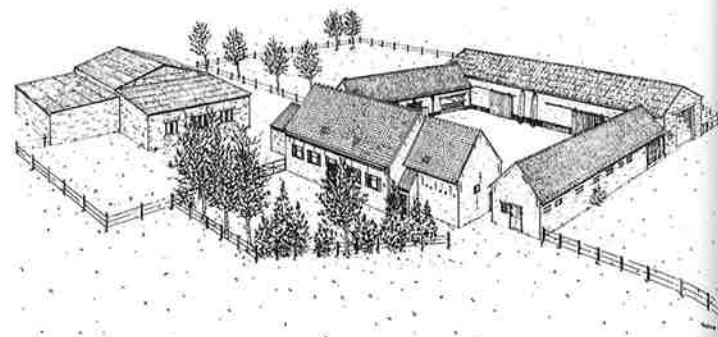
Aimé Vandeghinste, Petrus Vandeghinste (- 1934), Holvoet (1934 - 1946), Gerard Holvoet (1946 - 1974), Eugène Callens (1974 - 1981), Willy en Eric Callens (1981 -)

Historische naam:

's Deurwaerders was de naam van een heerlijkheid die reeds in 1281 in teksten werd vermeld. Kenmerkend was dat met de hoeve het deurwaardersambt van 1281 tot ± 1470 automatisch verbonden bleef. Oudste vermelding: 1281, quatrième Cartulaire de Flandre nr. 75, Série B nr. 1564, A.D.N. (zie P. Boncquet)

Gebouwen:

gesloten vierkantshoeve met open ingang. Oudste gegevens: 1751 (muurankers in cijfervorm in zijgevel schuur). Woonhuis (18de eeuw, volledig vernieuwd in 1946), Stallingen (begin 18de eeuw, van strodak op pannen overgeschakeld begin 19de eeuw, met muurvlechtingen en met houten pinnen getapt gebinte), Schuur (1751, dak en achtergevel vernieuwd na storm van 1940, met muurvlechtingen en steunberen), Hangar (1935 en 1985), Ovenbuur (20ste eeuw, in onbruik sedert de Tweede Wereldoorlog), tabaksast (19de eeuw, tot tabaksast omgevormd vanaf de Tweede Wereldoorlog), Poortgebouw (18de eeuw, omstreeks 1980 afgebroken)

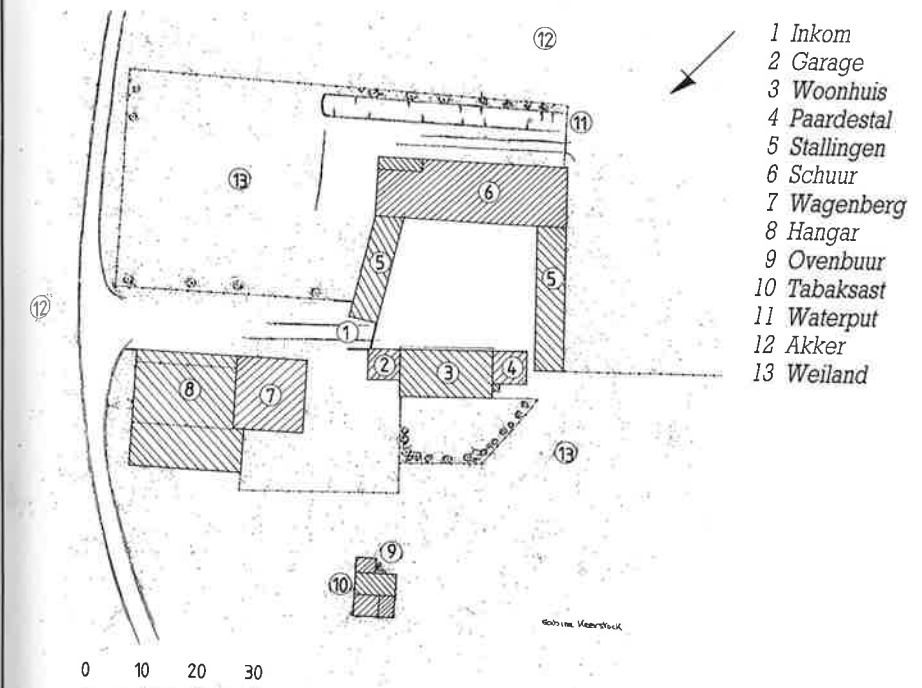

Aanvullende gegevens:

De heerlijkheid 's Deurwaerders vertegenwoordigde een leen te Bellegem met een foncier van 20 bunder of ± 28 ha. Dit leen werd voor het eerst vermeld in 1281. Wouter van Kortrijk was toen de deurwaarder van de graaf van Vlaanderen. Hij kocht het deurwaardersambt aan Jan David van Bellegem. In 1281 schonk Wouter zijn gelijknamige zoon, Wouter, het leen. Wouter senior bleef echter tot zijn dood eigenaar van het vruchtgebruik. In 1284 kreeg Wouter junior, ook Wouter van Belleghem geheten, tevens het deurwaardersambt. Het ambt bleef van toen af en gedurende meerdere eeuwen met het goed verbonden.

Wouter jr. werd opgevolgd door zijn zoon Wouter en tegen 1350 door diens zoon Olivier de Deurwaerdere. Het register van 1365 meldde 'Vrouwe Philips' als

Goed te Deurwaerders, algemeen zicht.

- 1 Inkom
- 2 Garage
- 3 Woonhuis
- 4 Paardestal
- 5 Stallingen
- 6 Schuur
- 7 Wagenberg
- 8 Hangar
- 9 Ovenbuur
- 10 Tabaksast
- 11 Waterput
- 12 Akker
- 13 Weiland

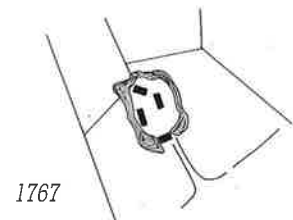
eigenares. P. Boncquet veronderstelt dat de voormelde vrouw tot dezelfde familie de Deurwaerdere hoorde. Voor 1440 was immers opnieuw een de Deurwaerdere, nl. Nicolaas, houder van het ambt en het goed. Tegen 1440 zijn de erfgenamen de bezitters. Tussen 1440 en 1470 viel het leen door verkoop uit handen van de familie de Deurwaerdere. Rond 1470 trad Lodewyck van Scoorisse, ridder en heer van Nokere, op als de nieuwe bezitter. Sedertdien kan het deurwaardersambt niet meer automatisch verbonden worden met het goed. Een pachtcontract van 1485 verbond Simoen vander Scheure als pachter aan de weduwe van Lodewyck van Scoorisse. De oppervlakte van het goed te Deurwaerders bedroeg ondertussen reeds 50 bunder (± 71 ha). Barbara van Gavere of Schorisse werd uiteindelijk de erfgename. Door haar huwelijk met Joos vander Sijpe, schildknaap en heer van Dentergem, werd deze laatste haar voorgd. Bijgevolg trad Joos in 1502 op als heer van het Goed te Deurwaerders. Barbara overleefde haar man en gaf in 1524 de hoeve in pacht aan Clais vander Scheure. Bij haar overlijden rezen vermoedelijk problemen op omtrent de erfenis. Door een proces in 1631 werd het leen verdeeld. In 1752 bewoonde de weduwe van Jacques Parent de hoeve. Zij was toen reeds hertrouwd met Jacques van de Wiele. De akte geeft ook de tweede naam op voor de hoeve, het cijsleen van Sint-Antonius. Deze tweede naam ontstond waarschijnlijk nadat het deurwaardersambt geen verband meer hield met

Totale oppervlakte:

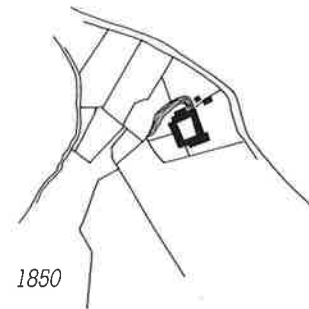
1980: 41 ha 50 a - 1985: 46 ha 41 a (Weiland: 4 ha, Akkerland: 42 ha 41 a)

Voornaamste specialiteiten:

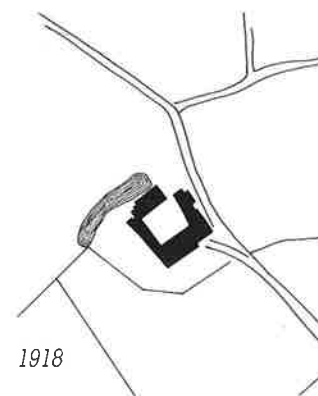
mestvee, wintergerst, suikerbieten, aardappelen

1767

1850

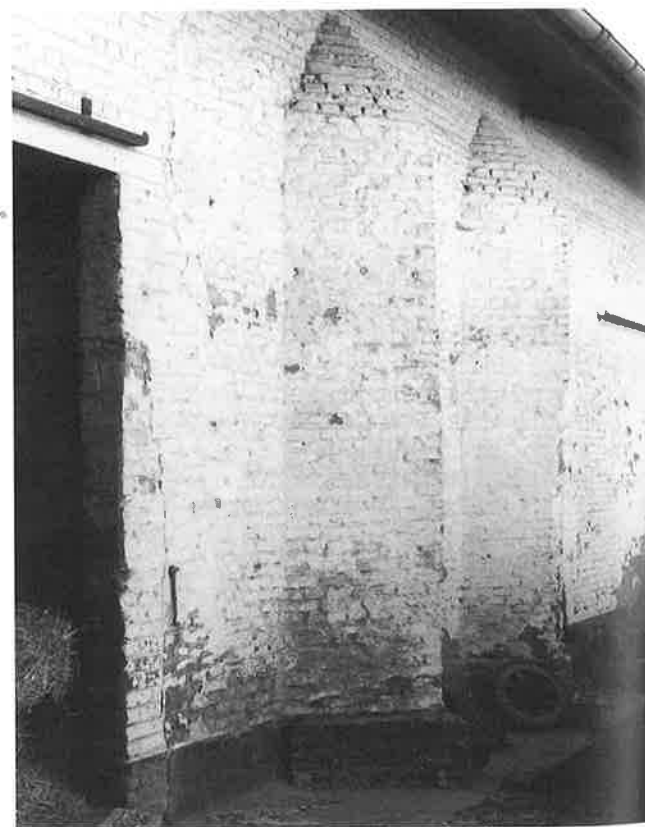
1918

1979

Steunberen schuur (1751).

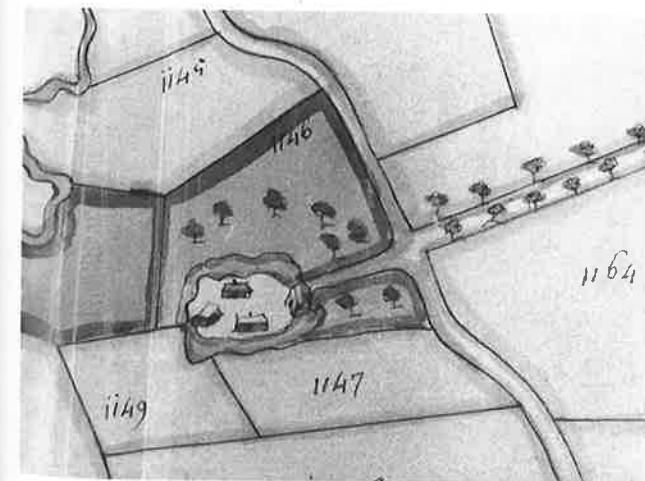
de hoeve. Bij de afbraak van de overbouwde hoevepoort omstreeks 1980, werd volgens de huidige uitbaters een houten beeldje van Sint-Antonius gevonden. In 1758 stond de hoeve op naam van Jacques van de Wiele, pachter. Ondanks het rijke historische verleden verschaft het Bellegemse landboek van 1767 ons de eerste planmatige voorstelling. De volledig omwalde hoeve vertoonde een open vierkantsstructuur en werd door Jacobus, alias Jacques ?, van de Wiele gepacht. Jonker N. Delvigne tot Doornyk was de eigenaar. In 1830 en ± 1850 hield de familie Delvigne nog steeds het goed in handen. De eigenares, juffrouw Delvigne, woonde te Doornik en bezat 34 ha 56 a 51 ca aan gronden te Bellegem. Het zuidelijk deel van de wal was reeds gedempt. Tevens vertoonden de gebouwen nog steeds de actuele gesloten vierkantsstructuur. Op de Popp-kaart (± 1850) werd de hoeve als 'Ferme St. Antonius' genoemd. Aimé Vander Ghinste bewoonde in 1895 het Goed te Deurwaerders. Hij werd door zijn zoon Petrus opgevolgd. Van 1934 tot 1974 was de familie Holvoet uitbater, met als laatste vertegenwoordiger Gerard. In 1974 moest Eugène Callens zijn hoeve te Aalbeke verlaten. Gebouwen en grond werden onteigend voor de aanleg van de A17. Toen Eugène op de hoeve kwam was de wal reeds

Tabaksast (19de eeuw) met ovenbuur (20ste eeuw).

volledig gedempt. Om praktische redenen liet hij de bouwvallige, overbouwde hoevepoort afbreken. Sedert 1981 oefenen Eric en Willy Callens samen de bedrijfsleidersfunctie uit. Eric Callens bewoont sedert 1983 de Pudebrouck (nr. 12), Dottenijsestraat 65. De gronden van beide hoeven worden samen bewerkt. Het uitgestrekte hoeveareaal is volledig in landbouwgebied gesitueerd. Tevens bewerkstelligt de aanwezigheid van jonge uitbaters de positieve evolutie van het bedrijf.

Goed te Deurwaerders in 1767, (nr. 9/1146).
R.A.K., Gemeente Archief Bellegem nr. 2,
Landboek Bellegem, 1767, Holvoet P.F., nr. 9/1146.

ARCHIEF

R.A.K.: - O.S.A.K., Acten en Contracten, register 1485-1488: f° 4v, register 1523-1524: f° 297-298, register 1630-1632: f° 90

- Gemeentearchief Bellegem 1 en 2, Landboek Bellegem, 1767, P.F. Holvoet, nr. 9/1146

- Fonds d'Ennetières nr. 1858, Leenboek van de heerlijkheid van 't Mortaensche, 1789, P.J. Vuylsteke

- Popp-kaart en legger nr. 3907, Bellegem, ± 1850

S.B.K.: Fonds Slosse, Monografie 7, 1895, Slosse

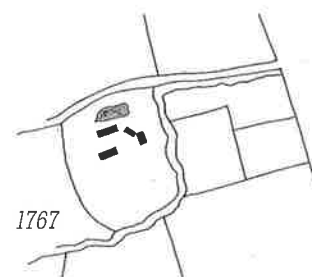
Kadaster Brugge: 1830, Bellegem, kadasternr. B/442

LITERATUUR

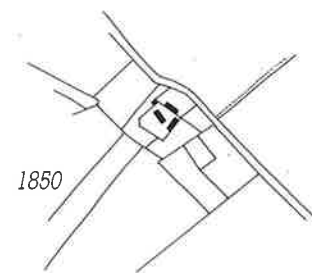
P. Boncquet: - 1981, Heerlijkheid en leen in de roede van de dertien parochies (kasselrij Kortrijk, XIIIde - XVde eeuw), Leuven: Katholieke Universiteit - onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 363 blz., blz. 111

- 1982, Heerlijkheid en leen in Bellegem (XIIIde - XVde eeuw), in De Leiegouw, nr. 3-4, blz. 269-306

E. Depaepe, 1976, Ons Bellegem, Bellegem, 196 blz, blz. 48 & 114

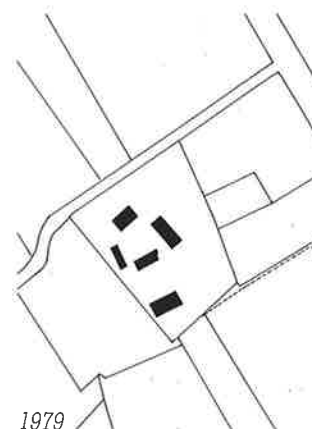
1767

1850

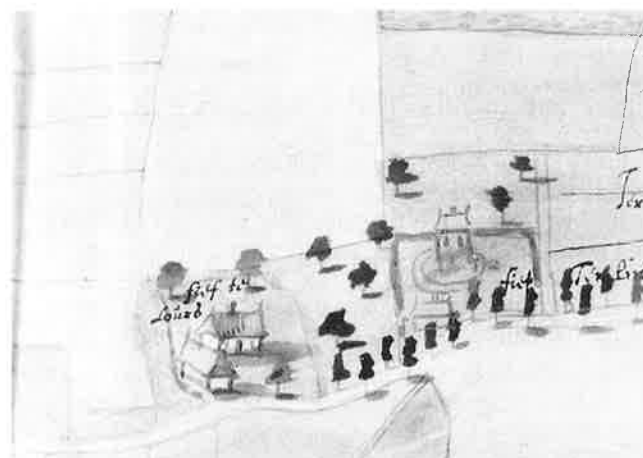
1918

1979

Woonhuis van 1907.

Te Lours in 1650.
R.A.K., Aanwinsten V nr. 218,
Landboek van de heerlijkheid van Walle,
1650, de Bersacques L., nr. /.

bewonen. Rafaël Verhulst, van Kuurne afkomstig, werd de opvolger. Tijdens de Tweede Wereldoorlog vielen enkele granaten in op de schuur. Het gebinte werd vernield en stortte te pletter op de kelder. Hierbij kwam een Duits soldaat om het leven.

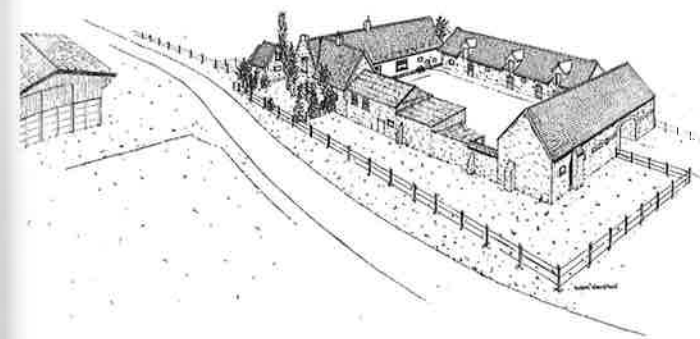
In 1974 nam Antoine Verhulst de bedrijfsleidersfunctie op zich. Het landbouwbedrijf heeft momenteel een gemengd karakter.

Goed ter Linde

Processiestraat 70, 8510 Kortrijk-Bellegem

Kaart 1/10.000 nr. 46, Popp-kaart C/74-76,

Gewestplan, agrarisch gebied, ten dele landschappelijk waardevol

Eigenaar grond en gebouwen:
Philippe Vande Vyvere, Waregem

Bekende uitbaters:
Vandeputte (- 1918), Octaaf Vanneste (1918 - 1930), Maurice Decock (1930 - 1955), Amand Decock (1955 -)

Historische naam:
Op het plan van 1630 wordt de hoeve als 'Goedt ter Linde' genoemd. Ook nu nog is deze naam toepasselijk. Aan de ingang staat immers een meer dan 100 jaar oude lindeboom. Oudste vermelding: 1507, Acten en Contracten, register 1505 - 1507: f° 197 - 198, O.S.A.K., R.A.K..

Gebouwen:
gesloten vierkantshoeve. Oudste gegevens: 1755 (muurankers in cijfervorm aan woonhuis), Woonhuis (1755, in 1940 strodak door pannendak vervangen, nieuwe grotere ramen, met houten pinnen getapt gebinte en muurvlechtingen), Stallingen (17de - 18de eeuw, 1978 afdak over mestvaalt voor stal), Schuur (18de eeuw, in 1940 omgewaaid en met platen verbouwd waarbij het strodak vervangen werd, voorzien van steunberen), Wagenhuis (17de - 18de eeuw, in 1940 strodak door pannen vervangen, fungeert nu als koestal), Hangar (1933, afgebrand in 1944 en heropgebouwd), Ovenbuur (18de eeuw, tot 1945 gebruikt), Poortgebouw (17de eeuw, met houten pinnen getapt gebinte, voorkomen van moefen, kolommen en muurvlechtingen), Kapel (rechts van begin straat)

Aanvullende gegevens:

In verband met het Goed ter Linde bestaan meerdere pachtcontracten. Het oudste contract dateert van 1507. Het omvat de verbintenis tussen jonkheer de Costere, heer van Deerlijk als eigenaar en Pieter Halewin als pachter. De oppervlakte bedroeg toen ongeveer 40 bunder of ± 57 ha.

Met een nieuw contract van 1516 verpachtte Adriaen de Costere het goed voor 9 jaar aan Zeger vander Muelne. Adriaen trad meerdere malen op als eigenaar, namelijk in 1524 voor Willem vanden Putte, in 1534 voor Jan van Dame, in 1541 voor Joos van Mandele en in 1550 voor Louis vande Castele. Het bezit van Adriaen kende blijkbaar een grote afwisseling in pachters.

Tussen 1550 en 1594 kwam het goed in handen van Jehan le Fel. De oppervlakte die in 1550 nog steeds 40 bunder bedroeg, was in 1594 tot 19 bunder of ± 27 ha geslonken. Vermoedelijk werd de erfenis van Adriaen de Costere in stukken verkocht of onder de erfgenamen verdeeld.

Jan Gillots was de nieuwe pachter. In 1614 was het goed in handen van Isabeau Bailly, weduwe van Jan Guisot. Nog in hetzelfde jaar werd melding gemaakt van moeilijkheden tussen deze eigenares en haar pachter, Jacques Masure, betreffende de moderatie van de huurprijs.

Een plan uit 1630 toont ons de eerste planmatige voorstelling. De hoeve werd getypeerd als het "Goedt ter Linde ofte Casteelken van Belleghem". Het kasteel was volledig omweld. Ook het landboek van Te Walle stelde het kasteel en de hoeve voor. Nochtans zou dit kasteel in 1578 - 1579 afgebrand zijn. De brandstichters waren de Geuzen. Met het afbraakmateriaal van het kasteel werd onder andere de ingangspoort van de hoeve gebouwd. Getuigen zijn de kolommen en de stenen moefen van de periode 1200 - 1300.